

ਨਾਰੀ ਸੰਸਾਰ

ਤੁਹਾਡੀ ਰਸੋਈ

ਸੂਜੀ ਦੇ ਰਸਗੁੱਲੇ

ਮਿੱਠਾ ਖਾਣਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮਿੱਠੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿੱਠਾਈਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਮਿੱਠਾ ਖਾਣ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੋ ਤਾਂ ਚਾਵਲ ਦੇ ਰਸਗੁੱਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਟਾਈ ਕਰੋ ਸੂਜੀ ਦੇ ਰਸਗੁੱਲੇ। ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ ਸੂਜੀ 2 ਵੱਡੇ ਚਮੱਚ ਦੇਸੀ ਘਿਰ 1 ਵੱਡੀ ਕੋਲੀ ਦੁੱਧ 3 ਵੱਡੇ ਚਮੱਚ ਖੰਡ ਅੱਧਾ ਕੱਪ ਬਾਰੀਕ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਡਰਾਈ ਫ਼ਰੂਟਸ ਪਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮੁਤਾਬਕ ਬਾਰੀਕ ਕੱਟਿਆਂ ਹੋਇਆ ਪਿਸਤਾ 1 ਚੁਟਕੀ ਕੇਸਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਘੱਟ ਗੈਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੈਨ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਖੰਡ ਪਾ ਕੇ ਉਬਲਣ ਲਈ ਰੱਖੋ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕੜਸ਼ੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸੂਜੀ ਪਾਓ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਗੰਢ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇ। ਕੜਸ਼ੀ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਰਹੋ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੂਜੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਾੜੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਸੂਜੀ ਦੇ ਸੰਘਣਾ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਹੋਣ ਲਈ ਰੱਖ ਦਿਓ। ਸੂਜੀ ਦੇ ਠੰਡ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਹਥੇਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜਾ ਲੈ ਕੇ ਚਪਟਾ ਬਣਾ ਲਓ। ਚਿਕਣਾ ਕਰਕੇ ਘਿਰ ਲਗਾ ਲਓ। ਫਿਰ ਸੂਜੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਡਰਾਈ ਫ਼ਰੂਟ ਭਰੋ। ਫਿਰ ਗੋਲ ਅਕਾਰ ਦੇ ਕੇ ਰਸਗੁੱਲੇ ਬਣਾ ਲਓ। ਘੱਟ ਗੈਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੈਨ ਵਿੱਚ ਖੰਡ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚਾਸ਼ਨੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਓ। ਚਾਸ਼ਨੀ ਦੇ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਰਸਗੁੱਲੇ ਨੂੰ ਚਾਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਓ ਅਤੇ ਵੱਕ ਕੇ 2 ਤੋਂ 3 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਪਕਾਓ। ਤਿੰਨ ਸਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੈਸ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ ਅਤੇ ਸੂਜੀ ਦੇ ਰਸਗੁੱਲੇ, ਬਾਰੀਕ ਕੱਟੇ ਪਿਸਤੇ ਅਤੇ ਕੇਸਰ ਨਾਲ ਗਾਰਨਿਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਸਰਵ ਕਰੋ।

ਲੀਚੀ ਆਈਸਕਰੀਮ

ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਆਈਸਕਰੀਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਨ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਆਈਸਕਰੀਮ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਫਲੇਵਰ ਟਾਈ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਣਾ ਲਓ ਸੁਆਦੀ ਆਈਸਕਰੀਮ। ਜੋ ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਆਦ ਹੋਵੇਗੀ ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ 10-12 ਲੀਚੀ 1 ਕੱਪ ਕਰੀਮ ਅੱਧਾ ਕੱਪ ਖੰਡ 2 ਵੱਡੇ ਚਮੱਚ ਸੁੱਕੇ ਮੇਵੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ

ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਕਰੀਮ ਮਿਲਾ ਕੇ 10 ਤੋਂ 15 ਮਿੰਟਾਂ ਤੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਸਲ ਫੈਟ ਲਓ। ਸੁੱਕੇ ਮੇਵਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰੀਕ ਕੱਟ ਲਓ। ਫੈਂਟੀ ਹੋਈ ਕਰੀਮ ਵਿੱਚ ਲੀਚੀ ਦੇ ਟੁੱਕੜੇ ਅਤੇ ਮੇਵੇ ਮਿਲਾਓ। ਫਿਰ ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਫਰਿਜ਼ ਵਿੱਚ ਜੰਮਣ ਲਈ ਰੱਖ ਦਿਓ। ਜਦੋਂ ਆਈਸਕਰੀਮ ਜੰਮ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫੈਟ ਲਓ ਅਤੇ ਦੋਬਾਰਾ ਜੰਮਣ ਲਈ ਰੱਖੋ। ਲੀਚੀ ਆਈਸਕਰੀ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਸ਼ੇਪ ਨਾਲ ਗਾਰਨਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਸੁਆਦ ਲਓ।

ਮਸਾਲਾ ਰਵਾ ਇਡਲੀ

ਕਈ ਲੋਕ ਇਡਲੀ ਖਾਣ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੂਜੀ ਦੀ ਇਡਲੀ ਬਣਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਡਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ 2 ਚਮੱਚ ਤੇਲ 2 ਚਮੱਚ ਸਰੋਂ ਦੇ ਬੀਜ 8 ਕੜੀ ਪੱਤੇ 2 ਚਮੱਚ ਸਫ਼ੇਤ ਮਸੂਰ 60 ਗ੍ਰਾਮ ਗਾਜਰ 2 ਹਰੀ ਮਿਰਚ 350 ਗ੍ਰਾਮ ਸੂਜੀ 2 ਚਮੱਚ ਭੂਣੇ ਹੋਏ ਕਾਸੂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭੁੰਣੇ ਹੋਏ ਕਾਸੂਅਤੇ ਦਹੀਂ ਮਿਕਸ ਕਰੋ। ਫਿਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ, ਨਮਕ ਅਤੇ ਫ਼ਰੂਟ ਸਾਲਟ ਪਾ ਕੇ ਮਿਕਸ ਕਰੋ। ਫਿਰ ਇਸ ਮਿਕਸਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰੀਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਇਡਲੀ ਮੋਲਡਸ ਵਿੱਚ ਪਾਓ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ ਅਤੇ 10-15 ਮਿੰਟ ਲਈ ਭਾਫ ਦਿਓ। ਰਵਾ ਇਡਲੀ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਰੀਅਲ ਦੀ ਚਟਨੀ ਨਾਲ ਸਰਵ ਕਰੋ।

➤ ਨਿਰਮਲ ਜੌੜਾ

ਪੰਜਾਬ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਸ਼ੌਛਿਆਚਾਰ, ਇਤਿਹਾਸ, ਆਸਥਾ, ਗੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੇਲਿਆਂ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗਦੀਆਂ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮੌਸਮ ਦੇ ਸੁਹਾਵਣੇਪਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਖੰਧਦਾ ਹੈ। ਤੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦਾ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਵਿਆਹੀਆਂ ਵਰ੍ਹੀਆਂ, ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਤੀਆਂ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਪੇਂਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਸਭ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਚਿੜੀਆਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨੱਚਣ ਟੱਪਣ, ਹੱਸਣ ਖੇਡਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚਾਵਾਂ, ਗੀਬਾਂ, ਉਮੰਗਾਂ ਭਰੀ ਸਹੇਲਪੁਣੇ ਦੀ ਗੁਫ਼ਤਗੂ ਦਾ ਸਰੂਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਚਾਨਣ ਪੱਖ ਦੀ ਤੀਜੀ ਤਿੱਥ ਨੂੰ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ‘ਤੀਆਂ ਤੀਜ ਦੀਆਂ’ ਵਜੋਂ ਬਣੀਆਂ। ਕਈ ਥਾਈਂ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਤੀਜ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਤਕ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਪੰਦੇ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰੋਲ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਕੇ ਪੀਘਾਂ ਬੂਟਦੀਆਂ, ਹੱਸਦੀਆਂ ਖੇਡਦੀਆਂ, ਗਿੱਧੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਮੌਸਮ ਨੂੰ ਰੂਹ ਤੋਂ ਹੰਢਾਉਂਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ

ਬਲਿਹਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਵਸਿਆ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਮੌਸਮ ਸੁਹਾਵਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮਨ ਲਈ ਵੀ ਤੇ ਤਨ ਲਈ ਵੀ। ਆਸਮਾਨੀਂ ਉੱਡਦੇ ਬੱਦਲ, ਘਟਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਿਣਮਿਣ ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੁਲਾਸ ਤੇ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਦੇ ਖੀਰ ਪੁੜੇ, ਗੁਲਗਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਣਿਆਂ, ਸਭ ਨੂੰ ਚਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਦੇ ਮੇਘਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਬਾਸ਼ਾ ਬੋਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਇਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਸਾਉਣ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਪੰਦੇ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰੋਲ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਕੇ ਪੀਘਾਂ ਬੂਟਦੀਆਂ, ਹੱਸਦੀਆਂ ਖੇਡਦੀਆਂ, ਗਿੱਧੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਮੌਸਮ ਨੂੰ ਰੂਹ ਤੋਂ ਹੰਢਾਉਂਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ

ਸਾਉਣ ਮਹੀਨਾ ਦਿਨ ਤੀਆਂ ਦੇ ਸਭੇ ਸਹੇਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਭਿੱਜ ਗਈ ਰੂਹ ਮਿੱਤਰਾਂ, ਸ਼ਾਮ ਘਟਾ ਚੜ੍ਹ ਆਈਆਂ। ਇਹ ਬੋਲੀ ਕਾਦਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਜੇ ਸੁਹਾਵਣੇ ਅਤੇ ਰੂਹ ਦੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਵਾਲੇ ਮੌਸਮੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਗੁੜ੍ਹੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਖਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਾਰਾਮਾਹ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰ ਬਾਬੂ ਫਿਰੋਜ਼ ਦਿਨ ਸ਼ਰਫ ਲਿਖਦੇ ਹਨ: ਸਾਵਣ ਸੀਸ ਗੁੰਦਾ ਕੇ ਸਈਆਂ, ਹਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਲਗਾਏ ਨੇ। ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਾਲੂ ਸ਼ਗਨਾਂ ਵਾਲੇ, ਗੀਬਾਂ ਮਿੱਠੇ ਮਿੱਠੇ ਗੀਤ ਮਾਹੀ ਦੇ, ਸਭਨਾ ਰਲਮਿਲ ਗਾਏ ਨੇ। ਸੁਭਾਅ, ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਪੱਖ ਸਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਕੁਆਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿਖਰ ਦੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪੀ ਯਮੱਚੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਛੋੜਾ ਭਾਵਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ 'ਤੇ ਤੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਭਾਦੋਂ ਦੇ ਸਿਰ ਚੱਜਦਾ: ਸਾਉਣ ਵੀਰ ‘ਕੱਠੀਆਂ ਕਰੇ, ਭਾਦੋਂ ਚੰਦਰੀ ਵਿਛੋੜੇ ਪਾਵੇ। ਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਅਰਥ ਬੜੇ ਡੂੰਘੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੱਸ, ਸੁਰਹੇ, ਜੇਠ, ਦਿਉਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਦਿਲ ਦੁਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਇਸ਼ਹਾਰ ਪੇਂਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਮੈਂ ਤਾਂ ਜੇਠ ਨੂੰ ਜੀ ਜੀ ਕਹਿੰਦੀ ਮਨ ਦਾ ਗੁੰਝ-ਗੁਲਾਟ ਨਿਕਲਦਾ, ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਿੱਧੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਤਮਾਸ਼ੇ ਸਹਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਖੀਆਂ ਨਾਲ

ਸਾਂਝਾ ਕਰਕੇ ਹੌਲੀਆਂ ਫੁੱਲ ਵਰਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਪੇਂਕੇ ਘਰ, ਪੇਂਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਅਪਣੱਤ ਭਰੀ ਆਬੋ-ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਸੁਖਾਵਾਂ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਭਾਦੋਂ ਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਤੀਆਂ ਦੀ ‘ਬੋਲੋ’ ਪਾ ਕੇ ਸੁਰਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦੀਆਂ। ਬੱਲੋਂ ਦਾ ਤੋਂ ਭਾਵ ਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪੇਂਕੇ ਪਿੰਡ, ਬਾਬਲ ਦੇ ਘਰ, ਭੈਣਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਭਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸੁੱਖ ਮੰਗਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਗਿੱਧੇ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੇਂਕੇ ਆਈਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਂਕਾ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਸੁਰਹੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਹੋਣਾ ਸਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਕੁਆਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿਖਰ ਦੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪੀ ਯਮੱਚੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਛੋੜਾ ਭਾਵਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ 'ਤੇ ਤੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਭਾਦੋਂ ਦੇ ਸਿਰ ਚੱਜਦਾ: ਸਾਉਣ ਵੀਰ ‘ਕੱਠੀਆਂ ਕਰੇ, ਭਾਦੋਂ ਚੰਦਰੀ ਵਿਛੋੜੇ ਪਾਵੇ। ਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਅਰਥ ਬੜੇ ਡੂੰਘੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੱਸ, ਸੁਰਹੇ, ਜੇਠ, ਦਿਉਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਦਿਲ ਦੁਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਇਸ਼ਹਾਰ ਪੇਂਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਮੈਂ ਤਾਂ ਜੇਠ ਨੂੰ ਜੀ ਜੀ ਕਹਿੰਦੀ ਮਨ ਦਾ ਗੁੰਝ-ਗੁਲਾਟ ਨਿਕਲਦਾ, ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਿੱਧੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਤਮਾਸ਼ੇ ਸਹਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਖੀਆਂ ਨਾਲ

ਸਿਰਫ ਬੋਲਣ ਲਈ ਹੀ ਨਾ ਬੋਲੋ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਭਾਣਾ

ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਥਾਹ ਭੰਡਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਵੱਡਮੁੱਲੇ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਵਿਆਰਥ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਬੋਲਬਾਣੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸਮੂਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੋਲਬਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਚੱਜਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਉਲਝਣਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਥਾਂ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸਮਾਂ ਬੋਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਤੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਬੋਲਣਾ ਵੀ ਸਾਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸਿਆਣਪ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀ ਉਸਾਰੂ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਰੀ ਬੋਲਚਾਲ 'ਤੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਗੱਲ ਬਣ ਜਾਂ ਵਿਗਭ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਤਿਕਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਆਦਮੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੱਖ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਸ ਇਹੀ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਜਾਹਿਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਲਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਕੁਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਜ਼ਰਾ ਸੰਖੇਪ ‘ਚ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ’। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕਹਿਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ

ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਲਉ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸਾਹਮਣੇ ਬੋਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹੱਸਣਾ ਜਿੰਨਾ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਲਣਾ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਉਨਾ ਹੀ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਓ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਣੇ ਅਤੇ ਅਕਲਮੰਦ ਇਨਸਾਨ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਠੇਕਰ ਪੈਰ ਤੋਂ ਖਾਓ ਨਾ ਕਿ ਜੀਬ ਤੋਂ। ਜੋ ਲੋਕ ਘੱਟ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਐਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ‘ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ’ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਲਣਾ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਗੁਫ਼ਾ ਦੇਸਤ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਉਂਦਾ ਫਿਰੇਗਾ। ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਕੇ ਸੁਣਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫਾਇਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਮਝ

ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮ ਦੀ ਰੁਚੀ

ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਰਾਈਆਂਵਾਲਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਵੀ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਦੇ ਸਨ। ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਖੇਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੇਡਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਮੌਟੇ ਚੌਸਮੇ, ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਕੱਦ ਦਾ ਨਾ ਵਧਣਾ, ਮੋਟਾਪਾ ਆਦਿ ਸਰੀਰਕ ਖੇਡਾਂ ਨਾ ਖੇਡਣ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮਜ਼ ਖੇਡਣ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੇ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਘਟ ਜਾਵੇ। ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ ਉਲੰਪਿਕ ਵਰਗੇ ਪੱਧਰ ਵੇਅ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਬੱਚੇ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਜੋ ਬੱਚਾ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮਜ਼ ਖੇਡਣਾ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਘੰਟਿਆਬੋਧੀ ਉਹ ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਖੇਡ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਸਾਰਾ-ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਲਾ ਕੇ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮ ਖੇਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਉੱਪਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਖੇਡਣ-ਕੁੱਦਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਮੋਟਾਪਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਸਕਰੀਨ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਕਰਕੇ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਆਲਸੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬੱਚੇ ਤੁੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਤੇਰਤਾਜ਼ਾ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਸਾਉਣ ਮਹੀਨਾ ਦਿਨ ਤੀਆਂ ਦੇ...

ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੇਂਕੇ ਆਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੀਆਂ ਬਹਾਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪੇਂਕੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ-ਗਿਲਣ ਅਤੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਚੰਗਾ ਸਬੱਬ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਔਰਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵਿਲੱਖਣ ਮੌਜ਼ ਹੈ। ਮਾਂ ਦੇ ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਹਨ। ਵਿਲੱਖਣ ਗੱਲ ਸੱਸ ਦੀਆਂ ਮੱਤਾਂ ਨਾਲ ਤਬਾਦਲਾ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਛੋਟੀ ਰਜ਼ਮ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹੀ ਵਰਤਾਰਾ ਸੱਸ ਅਤੇ ਨੂੰਹ ਵਿਚਲੀ ਖਹਿਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਦੁਖਾਂਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੱਸ ਪ੍ਰਤੀ ਮਨ ਦੀ ਘਰੋੜਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹੱਲ, ਗਿੱਧੇ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤੀਆਂ ਇਸ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਆਹੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਸੱਸ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ਸੱਸ ਮੇਰੀ ਨੇ ਗੱਏ ਤੜਕੇ, ਵੀਰ ਮੇਰੇ ਨੂੰ ਭੂਕਾ ਪੇਂਕੇ ਸੁਣਦੀ ਸੀ, ਸੱਸੇ ਤੇਰੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ। ਬੋਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਗੁਬਾਰ ਕੱਢ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝੱਤ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਬੋਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੈਂਦਾ ਗਿੱਧਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਦਾ ਸੁਖਾਵਾਂ ਅਸਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਆਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਬੋਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਬਾਪ, ਮਾਂ, ਵੀਰ, ਭਾਬੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ‘ਮੈਨੂੰ ਵਿਆਹਦੇ ਅੰਮੀਏ, ਨੀਂ ਮੈਂ ਕੌਠੇ ਜਿੰਨੀ ਹੋਈ’ ਵਰਗੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲੰਘਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਆਪਣੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਤੀਆਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਹੁਣ ਮਰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਪੈਂਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਰੂਫ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ਼ਟੀ ਕੇ ਸਟੇਜ ਜਾਂ ਸਕਰੀਨ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਤਿਉਹਾਰ ਜਿਉਂਦੇ ਜਾਗਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੜਕਦੀ ਹੈ।

ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਰਾਈਆਂਵਾਲਾ

ਸਰੀਰਕ ਖੇਡਾਂ ਨਾ ਖੇਡਣ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮਜ਼ ਖੇਡਣ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੇ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਘਟ ਜਾਵੇ। ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ ਉਲੰਪਿਕ ਵਰਗੇ ਪੱਧਰ ਵੇਅ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਬੱਚੇ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਜੋ ਬੱਚਾ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮਜ਼ ਖੇਡਣਾ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਘੰਟਿਆਬੋਧੀ ਉਹ ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਖੇਡ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਸਾਰਾ-ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਲਾ ਕੇ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮ ਖੇਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਉੱਪਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਖੇਡਣ-ਕੁੱਦਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਮੋਟਾਪਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਸਕਰੀਨ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਕਰਕੇ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਆਲਸੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬੱਚੇ ਤੁੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਤੇਰਤਾਜ਼ਾ

ਫ਼ਾਰਸੀ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਅਥਵਾ ਫਲਸਫ਼ੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-ਫੈਲਸਫ਼ਹ ਹੋਣਾ, ਦਰਸ਼ਨ, ਫਲਸਫ਼ੀ-ਫਲਸਫ਼ੇ ਦਾ ਮਾਹਿਰ, ਸਿਆਣਾ, ਚਿੰਤਕ। ਦਰਸ਼ਨ-ਅਰਥਾਤ ਦੇਖਣਾ, ਕਿਰਿਆ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੀ ਧਾਤੂ-ਦੁਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਦੇਖਣਾ, ਗੂੜ੍ਹ ਨਿਗ੍ਹਾ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ। ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਗਰੀਕ ਸ਼ਬਦ ਸ਼. ਜ਼+ਫ਼+ਸ਼.ਜ਼ ਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ-ਗਿਆਨ ਮਾਰਗ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ। ਗਰੀਕ ਵਿੱਚੋਂ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦਾ ਇਹ ਲੈਟਿਨ ਵਿਚ ਗਿਆ ਤੇ ਓਥੋਂ ਪੁਰਾਤਨ ਫਰੈਂਚ ਵਿਚ ਇਹ ਬਣਿਆ-ਜ਼+ਫ਼+ਜ਼ਬ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸ਼. ਜ਼+ਫ਼+ਸ਼.ਫ਼ ਬਣਿਆ। ਸ਼.ਜ਼+ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰਵਕ ਅਤੇ ਫ਼+ਸ਼.ਜ਼ਫ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-ਗਿਆਨ। ਫਲਸਫ਼ਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਰਬੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਅਰਬੀ ਵਿਚ ਇਹ ਗਰੀਕ ਰਾਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰਬ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਫਿਲਾਸਫੀਕਲ ਸਾਹਿਤ ਰਚਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਓਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ। ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ

ਪਰਮਜੀਤ ਬੀਰਗਰ

94173-58120

ਵਿਸ਼ਵੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵੀਗੋਚਰ ਕਰਨਾ, ਸਿਖਣਾ, ਜਾਣਨ ਤੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਭਾਵ ਵੀ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਉਣਾ, ਗਿਆਨ ਬੋਧ ਕਰਾਉਣਾ, ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ-ਦਰਸ਼ਨ-ਦੇਖਣ ਦਾ ਸਾਧਨ, ਨੇਤਰ, ਦੀਦਾਰ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ-(ੳ)ਸ਼ਵਦ ਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾ ਗੁਣ ਰੂਪ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ। (ਅ) ਚਿੰਤਰ ਦਰਸ਼ਨ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਮੂਰਤ ਦਾ ਦੀਦਾਰ। (ੲ) ਸੁਪਨ ਦਰਸ਼ਨ-ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਦੇਖਣਾ। (ਸ) ਪ੍ਰਤਯਕ ਦਰਸ਼ਨ-ਪ੍ਰੇਮੀ ਦਾ ਸਾਕਾਰ ਦੀਦਾਰ ਕਰਨਾ। ਦਰਸ਼ਨੀ- ਸੋਹਣਾ ਸੁਨੱਖਾ, ਦਰਸ਼ਨੀ ਟੁੰਡੀ-ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਿਖਾਏ ਸਾਰ ਰੁਪਏ ਮਿਲ ਜਾਣ; ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਓੜੀ, ਦਰਵਾਜ਼ਾ, ਦੁਆਰ-ਮੰਦਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦੁਆਰ। ਦਰਸ਼ਨ ਛੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ -1. ਨਿਆਏ ਦਰਸ਼ਨ, 2. ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਦਰਸ਼ਨ, 3. ਸਾਖ ਦਰਸ਼ਨ, 4. ਯੋਗ ਦਰਸ਼ਨ, 5. ਪੂਰਵ ਮੀਮਾਂਸਾ, 6. ਉਤਰ-ਮੀਮਾਂਸਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ-ਵੇਖਣ ਦਾ

ਭਾਵ, ਦੀਦਾਰ, ਕਿਸੇ ਦੇਵਤੇ, ਦੇਵ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ, ਮੇਲ ਮੁਲਾਕਾਤ, ਜੋਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੰਦਰਾਂ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੰਨਿਆਸੀ ਤੇ ਜੋਗੀ, ਤਿੰਨ ਸਨਾਤਨੀ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ, ਦਰਸ਼ਨ ਅਭਿਲਾਸੀ- ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ; ਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਸਤਰ-ਉਹ ਵਿੱਦਿਆ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਆਤਮਾ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਅੰਤਰੀ ਦਰਿ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ, ਦਰਸ਼ਨ-ਪਰਸਨ, ਦਰਸ਼ਨ ਤੇਦ, ਦਰਸ਼ਨਵੇਤਾ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਗਿਆਤਾ; ਖਟ ਦਰਸ਼ਨ, ਝਰੇਖਾ ਦਰਸ਼ਨ, ਦੂਰ ਦਰਸ਼ਨ, ਫਤੇਦਰਸ਼ਨ, ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵੇਲੇ ਕਹੇ ਸ਼ਬਦ; ਦਰਸ਼ਨ ਨਾਥ-ਕੰਨਪਾਟੇ ਨਾਥ, ਦਰਸ਼ਨੀ ਭਲਵਾਨ, ਬਰਾਹਵਾ-ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ; ਦਰਸੀ-ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕਈ ਮੁਹਾਵਰੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹਨ-ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਿਆਂ ਭੁੱਖ ਲੱਥਣਾ-ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣਾ, ਦਰਸ਼ਨ ਦੁਰਲੱਭ ਹੋਣੇ; ਦਰਸ਼ਨ ਮਹਿੰਗੇ ਹੋਣੇ- ਦਰਸ਼ਨ ਘੱਟ ਹੋਣੇ। •

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਕੰਵਰਜੀਤ ਭੱਲ

93165-16951

ਡਰੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਦੇ

ਡਰੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਦੇ! ਡਰੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਦੇ! ਕੌਣ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਪੂਰਨਾਸ਼ੀ ਦੇ ਚੰਦ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਜੋਗ ਨਜ਼ਾਰਾ ਕਦੀ ਅਸੀਂ ਵੀ ਕਰਾਂਗੇ ਇਹ ਵੀ ਤਾਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ।

ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ (ਜੋ ਸਿਰਫ ਨਾਂ ਦੀ ਹੈ) ਹਰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ਿਆ ਤੇ ਕਥਰਸਤਾਨਾਂ ਦੀ ਗੰਧ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ ਮੈਂ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸੋਹ ਕੀਤੀ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਅੰਦਰ ਕੰਦ ਰਿਹਾ ਡਰੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਦੇ ਇਹ ਵੀ ਘੱਟ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।

ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਭੁਝੱਤਤ ਬਿਨਾਂ ਚੁੱਕੇ ਪੀਤੀ ਤੇ ਫਵਿੱਖ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਾਂਗ ਪੀਤਾ ਮੈਂ ਹਾਕਮ ਦੇ ਵਾਰ ਵੀ ਸਹੇ ਤੇ ਪਰਜਾ ਦੇ ਤਾਅਨੇ ਵੀ ਡਰੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਦੇ ਇਹ ਵੀ ਘੱਟ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।

ਉਹ ਵੀ ਦਿਨ ਆਉਦਗੇ ਜਦ ਪਰਬਤਾਂ ਤਾਂ ਤਿਲਕ ਕੇ ਬਰਫ਼ ਸਾਡੇ ਹੱਡ਼ ਧੋਦੇਗੀ ਉਹ ਵੀ ਦਿਨ ਆਉਦਗੇ ਹਵਾਵਾਂ ਜਦ ਲਿਆਉਣਗੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੁਨਹਾ ਪਰ ਹਾਵੀ ਨਾ ਤਾਂ ਬਰਫ਼ ਹੈ ਨਾ ਯਾਰ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਅਰਤਿਦਰ ਸੰਧੂ

98153-02081

ਆਈ ਸੈਂ ਜੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਆਈ ਸੈਂ ਜੇ ਤੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੈ ਆਉਂਦੀ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਵੀ ਪੈਰਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਸਿਰ ਵਾਸਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵੀ।

ਪੈਰ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਬੇਚੈਨ ਪੌਣਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚੇ ਕਿਹੜੇ ਅੰਬਰ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਡੁਬਦਬ ਵੀ।

ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਰੱਖਦੀ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵ ਵਿਚਲੀ ਪੀੜ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵੀ।

ਬੇਮਚੇ ਚੱਲਦੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਨਾਪ-ਤੋਲ ਦਿਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਮੁੱਕਦੀ ਕਦ ਵਾਟ ਇਹ ਬੇਸ਼ਾਨ ਵੀ।

ਕੁਝ ਤਾਂ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਖ਼ੁਦ ਲਈ ਜੀਵ-ਬੀਟ ਦੀ ਰਾਹ ਤਾਂ ਪੈਂਦੇ ਕਿਸੇ ਅਹਿਸਾਸ ਦੇ ਅਰਮਾਨ ਵੀ।

ਲਿਪੀ ਦੇ ਕੇ ਸੂਝ ਦੇਂਦੀ ਸਾਰ ਫਿਰ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਸੀ ਪੀੜ ਦਾ ਅਨਾਨ ਵੀ।

ਗਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਨੂੰ ਦਾਸਦੀ ਕਿੱਜ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਸ ਹੋਵੇ ਆਏ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵੀ।

ਸਾਰਾਂ 'ਚੋਂ ਰਿਸਦੀ ਪੀੜ 'ਚੋਂ ਬਾਗਿਸ਼ ਦੇ ਕਤਰੇ ਜੋੜ ਕੇ ਬੁਣਨਾ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਆਸਮਾਨ ਵੀ।

ਚੀਸਾਂ ਦੀ ਵਹਿੰਦੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਹੈ ਮੰਨਣਾ ਮੇਲਾ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਟੋਟੇ ਵੇਚ ਕਿਵੇਂ ਵਟਾਜ਼ਦੇ ਅਰਮਾਨ ਵੀ।

ਆਪਣੇ ਹੀ ਨਾਲ ਕਰ ਸਮਝੋਤੇ ਆਪੋ ਤੋੜਨੇ ਪੂਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਫਿਰ ਆਪੋ ਕਰ ਲਏ ਠੁਕਸਾਨ ਵੀ।

ਬਲਜੀਤ ਤਲਵੇੜੀ

92177-68857

ਚਿਰਰੇ

ਹੰਸੂ ਹੰਸੂ ਕਰਦੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਚਿਰਰੇ। ਡਿੱਠੇ ਦਰਦ ਲੁਕਾਉਂਦੇ ਚਿਰਰੇ।

ਹੰਗਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਮਸਤੀ ਵਿਚ, ਅੰਗੀ ਪੀੜ ਦਬਾਉਂਦੇ ਚਿਰਰੇ।

ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਡਰਦੇ, ਨਕਲੀ ਹੱਸ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਚਿਰਰੇ।

ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰ ਘੁੱਟ ਘੁੱਟ ਪੀੜਾਂ ਡੰਕਦੇ, ਮਿੱਟੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਚਿਰਰੇ।

ਕਦੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਮੀ ਖਾ ਗਈ, ਕਦੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਕਤਾਰਾਉਂਦੇ ਚਿਰਰੇ।

ਅੰਦਰੋਂ ਸੱਕ ਹੱਡਾਂ ਨੂੰ ਲੂਹੀ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂ ਭੱਠੀ ਵਾਗ ਤਪਾਉਂਦੇ ਚਿਰਰੇ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੁਸਤਕਾਂ

ਪੁਸਤਕ : **ਦੇਸ਼ੀ ਕੌਣ ?**
ਲੇਖਕ : **ਬੂਟਾ ਧਾਨ ਸੁੰਝੀ**
ਪੰਨੇ : 84 ਮੁੱਲ : 185/-
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ : **ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਮੋਹਾਲੀ।**

ਪੁਸਤਕ : **ਦੀਰਾਂ**
ਲੇਖਿਕਾ : **ਹਰਨੇਹ ਸਿੰਘ ਬੱਧੜੀ**
ਪੰਨੇ : 112 ਮੁੱਲ : 150/-
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ : **ਤਰਗੱਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਠਿੰਡਾ।**

ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

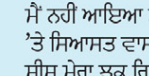
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

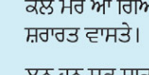
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

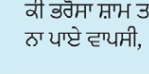
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

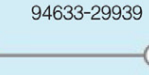
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

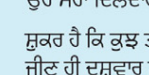
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

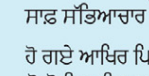
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

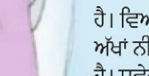
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

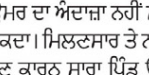
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

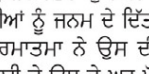
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

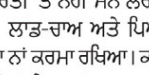
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

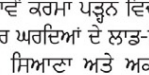
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

93166-03510

ਸ਼ਿਵ ਤੂੰ ਰਚ ਗਿਆ ਏ ਐਸਾ ਇਤਿਹਾਸ ਚ ਸਜਣਾ। ਉਲਫ਼ਤ ਦਾ ਕਰਵਾ ਗਿਆ ਏ ਅਹਿਸਾਸ ਚ ਸਜਣਾ।

ਤਰੇ ਗੀਤਾਂ 'ਚੋਂ ਛਿੜਦੀ ਸੀ ਸਰਗਮ ਜਦ ਵੀ, ਤਾਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਹਰ ਦਿਲ ਨੂੰ ਧਰਵਾਸ ਚ ਸਜਣਾ।

ਤਰੇ ਬੋਲਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਰਦੇ ਸੀ ਅਨਮੋਲ ਸੋਹੀ, ਜੋ ਭਰਦੇ ਸੀ ਹਰ ਦਿਲ ਵਿਚ ਮਿਨਾਸ ਚ ਸਜਣਾ।

ਤਰੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਮਸਤ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਲੋਕੀਂ, ਜੋ ਕਰਦੇ ਸੀ ਨਿੱਤ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਵਾਸ ਚ ਸਜਣਾ।

ਸੁਰਜ ਕਿਰਨਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਏ 'ਚੁਲਾਂ' ਤਰੀ, ਜਿਸ ਚਿੱਤਰਿਆ ਔਰਤ ਦਾ ਰੂਪ ਖ਼ਾਸ ਚ ਸਜਣਾ।

ਸ਼ਿਵ, ਇਕ ਸ਼ਿਕਰਾ ਯਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਤੂੰ ਯਾਰਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਟਾਇਆ ਅਪਣੇ ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਸ ਚ ਸਜਣਾ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਪਿਆ ਬਿਰਹਾ ਦੀਆਂ ਚੋਟਾਂ, ਤਰੇ ਗੀਤ ਬੁਝਾਉਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਆਸ ਚ ਸਜਣਾ।

ਯਾਰਾ ਬਿਰਹਾ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਦੀ ਤੂੰ ਪਾ ਪਦਵੀ, ਸੱਚੇ ਪ੍ਰੇਮ 'ਚ ਭਰਿਆ ਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਚ ਸਜਣਾ।

ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆ ਤਕ ਹੀ ਚਮਕੇਗਾ 'ਨੂਰ' ਤੇਰਾ, ਹਰ ਗੀਤ 'ਚੋਂ ਆਉਂਗੀ ਖ਼ੁਸ਼ਰੂ ਖ਼ਾਸ ਚ ਸਜਣਾ।

ਜੇਬ ਅੰਦਰ ਰੱਖ ਲਿਆ, ਪੱਤਰ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਵਾਸਤੇ। ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ, ਪੇਟ ਦੀ ਭੁੱਖ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਬਗ਼ਾਵਤ ਵਾਸਤੇ।

ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਆਦਮੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਜੀਵੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੋੜ ਹੈ ਬੰਦੇ ਨੂੰ, ਬੰਦੇ ਦੀ ਮੁਹੱਬਤ ਵਾਸਤੇ।

ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਖ਼ੁੱਮ ਰਹੇ, ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਲੁਟਦੇ ਹੁਸਨ ਦੇ, ਗਾੜ ਰੱਖ ਲੈ 'ਰਾਜ' ਨੂੰ ਅਪਨੀ ਬਿਛਾੜ ਵਾਸਤੇ।

ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਤੱਕਿਆ, ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਜੇਬ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਤੱਕਿਆ, ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਜੇਬ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਤੱਕਿਆ, ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਜੇਬ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਤੱਕਿਆ, ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਜੇਬ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਤੱਕਿਆ, ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਜੇਬ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਜੇਬ ਅੰਦਰ ਰੱਖ ਲਿਆ, ਪੱਤਰ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਵਾਸਤੇ। ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ, ਪੇਟ ਦੀ ਭੁੱਖ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਬਗ਼ਾਵਤ ਵਾਸਤੇ।

ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਆਦਮੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਜੀਵੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੋੜ ਹੈ ਬੰਦੇ ਨੂੰ, ਬੰਦੇ ਦੀ ਮੁਹੱਬਤ ਵਾਸਤੇ।

ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਖ਼ੁੱਮ ਰਹੇ, ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਲੁਟਦੇ ਹੁਸਨ ਦੇ, ਗਾੜ ਰੱਖ ਲੈ 'ਰਾਜ' ਨੂੰ ਅਪਨੀ ਬਿਛਾੜ ਵਾਸਤੇ।

ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਤੱਕਿਆ, ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਜੇਬ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਤੱਕਿਆ, ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਜੇਬ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਤੱਕਿਆ, ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਜੇਬ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਤੱਕਿਆ, ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਜੇਬ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਤੱਕਿਆ, ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਜੇਬ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਤੱਕਿਆ, ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਜੇਬ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਤੱਕਿਆ, ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੇਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਜੇਬ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਛੀ

ਬੱਚਿਓ!
ਇਸ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ
ਅਨੇਕਾਂ ਜੀਵ-
ਜੰਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਵਾਸ
ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕੁਝ
ਲੱਪ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।
ਆਓ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਪੰਛੀਆਂ ਬਾਰੇ
ਦੱਸੀਏ...

ਕਾਲੀ ਤਾਹਰੀ

black bellied tern/ sterna acuticauda

ਲੰਬਾਈ 33 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ

ਇਸ ਪੰਛੀ ਦਾ ਸਿਰ ਕਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਂ ਸਾਰਾ ਬੱਦਲਈ ਰੰਗ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਭੂਰੀ ਭਾਅ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੱਦਲਈ ਰੰਗ ਪੁੰਝੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਢਿੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂੰਝਾ ਡੂੰਘੀ ਦੁਸਾਂਗਤ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਠੋਡੀ ਅਤੇ ਗਲਾ ਚਿੱਟਾ ਅਤੇ ਧੌਣ ਤੋਂ ਭੂਰਾ ਰੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਢਿੱਡ ਤਕ ਕਾਲਾ ਸ਼ਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਤਾਨ ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀ ਕਾਲੀ ਟੋਪੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲਾ ਕਾਲਾ ਰੰਗ ਮਿੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰ ਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ

ਢਿੱਕੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਖਾਂ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੁੰਝ ਸੰਤਰੀ ਪੀਲੀ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਸੰਤਰੀ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੋੜਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦਰਿਆਈ ਤਾਹਰੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਕੱਠੀਆਂ ਜਾਂ ਦੋ ਚਾਰ ਦੀਆਂ ਟੋਲੀਆਂ 'ਚ ਦਰਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਝੀਲਾਂ 'ਤੇ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲਈ ਉੱਡਦੀਆਂ ਆਮ ਦੇਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

● ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਬਾਲ-ਸਿਰਜਣਾ

‘ਨਿੱਕੀ ਦੁਨੀਆ’ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ‘ਚ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਨਵਾਂ ਕਾਲਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੌਲਿਕ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਲੇਖ, ਚੁਟਕਲੇ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਇਸ ਕਾਲਮ ‘ਚ ਆਪਣੇ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿਓਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੇ ਪਤੇ ਅਤੇ ਫੋਟੋ ਸਮੇਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ‘ਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸਾਡਾ ਪਤਾ ਹੈ-

ਸੀ-120 ਫ਼ੈਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ

ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਈਮੇਲ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸਾਡਾ ਈਮੇਲ ਹੈ :

editormail@punjabi.jagran.com

ਮੌਨਸੂਨ ਦੇ ਆਉਣ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਾ ਮੌਸਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗਰਮੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੇਨੀ-ਡੇਅ ‘ਚ ਸਕੂਲਾਂ ਤਾਂ ਵੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਬਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਯੰਤਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੇਨ ਗੇਜ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰੇਨ ਗੇਜ ‘ਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਮਿਲੀਮੀਟਰ ‘ਚ ਹੀ ਨਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1662 ‘ਚ ਫ਼੍ਰਿਸਟੇਫਰ ਵਰੇਨ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ‘ਚ ਪਹਿਲਾ ਪੇਨ ਗੇਜ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਰੇਨ ਗੇਜ ਯੰਤਰ ‘ਚ ਇਕ ਕੱਚ ਦੀ ਨਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ‘ਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਦਾ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਲੀ ‘ਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਨਾਪ ਕੇ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡ਼ਾਲਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਰੀਡਿੰਗ

ਰੇਨ ਗੇਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਂਦੇ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ ਭੂਡਾਨ ਨਾਲ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਣ ‘ਤੇ ਪਾਣੀ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਲੀ ‘ਚ ਜਾਮ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਪਾਉਂਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਯੰਤਰ ਟੁੱਟ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੇਨ ਗੇਜ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਗ੍ਹਾ ‘ਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ‘ਚ ਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਡੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਰੇਨ ਗੇਜ ‘ਚ ਨਹੀਂ ਮਾਪੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਰੇਨ ਗੇਜ ਨੂੰ ਦਰਖ਼ਤ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ-ਸਹੀ ਨਾਪਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਚਮਕਦੀ ਬਿਜਲੀ

ਮੌਨਸੂਨ ‘ਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਬਿਜਲੀ ਵੀ ਚਮਕਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਡਰਦੇ ਵੀ ਹੋਵੋਗੇ। ਬਿਜਲੀ ਚਮਕਣ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਆਕਾਸ਼ ‘ਚ ਬੱਦਲ ਛਾਅ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹਵਾ ਚਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਿਜਲੀ ਚਮਕਦੀ ਹੈ। ਬੱਦਲਾਂ ‘ਚ ਨਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਮੀ ਬੱਦਲਾਂ ‘ਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਬਾਰੀਕ ਕਣਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ‘ਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਵਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕਣ ਆਪਸ ‘ਚ ਟਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ

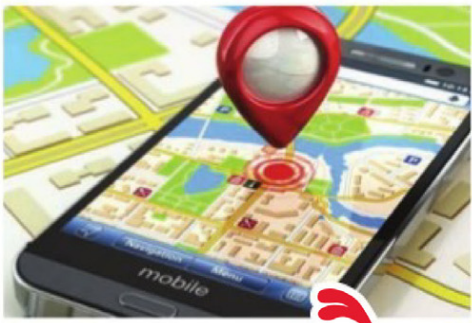

ਐਪਸ ਦਿੰਦੇ ਮੌਸਮ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ

ਮੌਨਸੂਨ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਕਦੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਤੁਸੀਂ ਵੈਦਰ ਫੋਰੇਕਾਸਟ ਤੋਂ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਆਓ ਜਾਣੀਏ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਐਪ ਬਾਰੇ...

ਗੂਗਲ ਮੈਪ ਨੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਣ ‘ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਐਪ ‘ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਪਡੇਟ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੀ ਇਸ ‘ਚ ਕਈ ਨਵੇਂ ਫੀਚਰ ਜੋੜੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਓ ਜਾਣੀਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ...

ਗੂਗਲ ਮੈਪ ‘ਚ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਫ਼ੀਚਰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ‘ਚ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਫ਼ੀਚਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭੂਟ ਲਈ ਗੂਗਲ ਮੈਪ ਜ਼ਰੀਏ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇਕ ਟੈਕਸਟ ਮੈਸੇਜ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਕ ਨਵੇਂ ਐਕਟਿਵ ਕਮਾਂਡ ਲਈ ਨਵੀਂ ਸੀਰੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗੂਗਲ ਮੈਪ ‘ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰੀਨ ਕਮਾਂਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਰਸਤਾ ਅਤੇ

ਗੂਗਲ ਮੈਪ

ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ
ਕਰਦੇ
ਮਾਰਕ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਡੇਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੂਗਲ ਮੈਪ ‘ਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਫ਼ੀਚਰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਜਿਸ ‘ਚ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਜਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਘੁੱਮਣ ਜਾ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ‘ਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਦੋਸਤ ਵੱਖਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ‘ਚ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਿਸ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ‘ਚ ਹੋਵੋਗੇ, ਤੁਹਾਡਾ ਦੋਸਤ ਉਸ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਦੇਖ ਪਾਵੇਗਾ।

ਸਮਾਂ ਪਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ‘ਚ ਨਵੇਂ ਫ਼ੀਚਰ ‘ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਕੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਪਤਾ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਗੂਗਲ ਮੈਪ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਸੇਜ ਕਰ ਕੇ ਅਪਡੇਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਆਗਮੇਂਟੇਡ ਰਿਐਲਿਟੀ ਦਾ ਮਸ਼ਾ

ਇਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਫ਼ੀਚਰ ‘ਚ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿਊ ਮੋਡ ‘ਤੇ ਆਗਮੇਂਟੇਡ ਰਿਐਲਿਟੀ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਰਿਅਲ ਟਾਈਮ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਗੂਗਲ ਮੈਪ ‘ਚ ਇਸ ਨਵੇਂ ਏਅਰ ਫ਼ੀਚਰ ਜ਼ਰੀਏ ਗੂਗਲ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿਊ (ਡਾਟ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਂ ਸਥਾਨ) ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੇ ਰਸਤਾ ਸਾਫ਼ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏਅਰ ਮੋਡ ‘ਚ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸਤੇ ‘ਚ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਐਨੀਮਲ ਗਾਈਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਰਸਤੇ ‘ਚ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ●

ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਹੋਰਕ ਜਾਣਕਾਰੀ

- ਵੱਧ ਖੇਤਰਫਲ ਵਾਲਾ ਸਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
- ਘੱਟ ਖੇਤਰਫਲ ਵਾਲਾ ਸਿਲ੍ਹਾ ਮੋਹਾਲੀ
- ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਸਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ
- ਵੱਧ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ ਵਾਲਾ ਸਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ
- ਘੱਟ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ ਵਾਲਾ ਸਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨਤਾਰਨ
- ਪੰਜਾਬ ਸੂਬਾ ਬਣਿਆ 1.11.1966 ਨੂੰ

- ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਸਿਲ੍ਹਾ ਬਰਨਾਲਾ
- ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- ਡਵੀਜ਼ਨ/ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 5 ਅਤੇ 22
- ਤਹਿਸੀਲਾਂ 81
- ਸਬ-ਤਹਿਸੀਲਾਂ 86
- ਨਗਰ ਨਿਗਮ 10
- ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬਲਾਕ 147

- ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਹਲਕੇ 117
- ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਹਲਕੇ 13
- ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਹਲਕੇ 7

● ਸੰਕਰ ਦਾਸ ਮੋਗਾ, 96469-27646

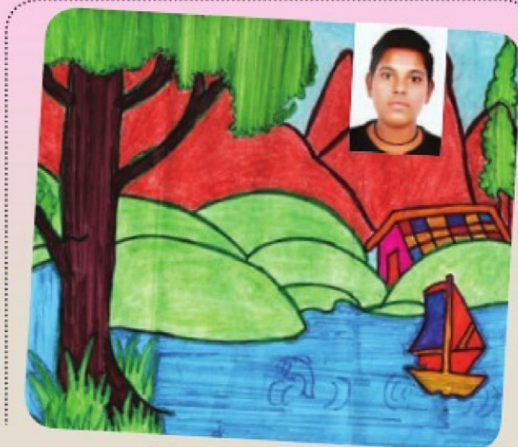
ਬਾਲ ਕੈਨਵਸ

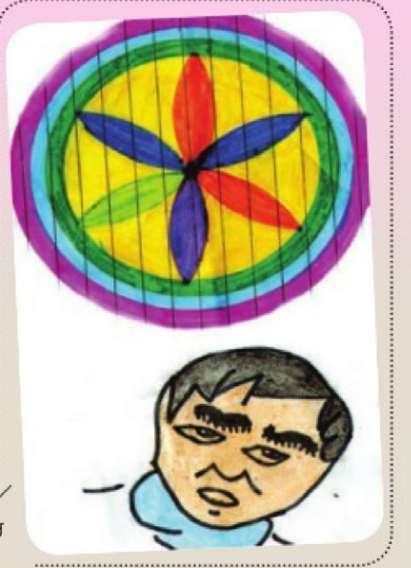
ਤਾਨੀਆ
ਜਮਾਤ : ਦਸਵੀਂ, ਦੋਹਰਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਦੋਹਰਾ।

ਸੁਨੀਤਾ
ਜਮਾਤ : ਛੇਵੀਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਸਮਾਓ।

ਸਨਦੀਪ
ਜਮਾਤ : ਸੱਤਵੀਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਕੀਰਤਪੁਰ।

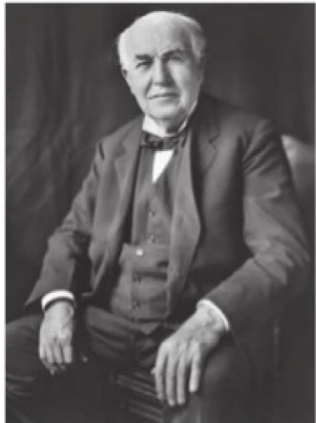
ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ
ਜਮਾਤ : ਛੇਵੀਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਸਮਾਓ।

ਐਡੀਲਨ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਿਹੋ

ਕੋ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਕੂਲ ਫ਼ੀਸ ਦੇ ਸਕਿਆ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ‘ਚ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਬੁੱਧੀਹੀਣ ਹੈ। ਬਾਅਦ ‘ਚ ਇਸ ਨੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ‘ਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਲਬ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ...

ਮਹਾਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਕ

ਥਾਮਸ.ਏ. ਐਡੀਸਨ

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੀ ਹਾਂ, ਇੱਥੇ ਗੱਲ ਹੈ ਰਹੀ ਹੈ ਮਹਾਨ ਖੋਜੀ ਥਾਮਸ ਅਲਵਾ ਐਡੀਸਨ ਦੀ। ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਲਬ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਜਨਮ 11 ਫਰਵਰੀ 1847 ਈ. ‘ਚ ਓਹੀਓ ਰਾਜ ਦੇ ਮਿਲੇਨ ਨਗਰ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ‘ਚ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਿਹੋ ਕੇ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਕੂਲ ਫ਼ੀਸ ਦੇ ਸਕਿਆ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ‘ਚ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ, ਬੁੱਧੀਹੀਣ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ‘ਚ 6 ਸਾਲ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਘਰ ‘ਚ ਹੀ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਅਤੇ ਗੁਪਤੀਆਰੀ ਸਦਕਾ ਆਪਣੇ ਦਸਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤਕ ‘ਡਿਸਕਰੀ ਆਫ ਜਾਇੰਟ ਲੈਂਪ’ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਗੁੱਧਾਂ (ਸੀਮਰ, ਬਰਦਨ ਅਤੇ ਗਿਬਨ) ਆਦਿ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਵੀ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

12 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ‘ਚ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਇਕ ਡਾਬਰ ਕਮਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਹੇਲ ‘ਚ ਪੱਤਰ ਛਾਪਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ 1093 ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਪੇਟੈਂਟ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਦੀ ਦੇਣ ਸਦਕਾ, ਕਾਰਬਾਰ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਘਰ-ਘਰ ਬਿਜਲਈ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਿਜਲੀ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਰਗ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਈ। ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਮਾਨਹਟਨ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਇਕ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਉਭਰ ਕੇ ਆਏ...

‘ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ੁਲਫ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਬਲਕਿ ਮੈਂ 9999 ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਖੋਜੇ ਹਨ, ਜੋ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।’

ਸਾਡੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੈ, ਹੋਸਲਾ ਛੱਡ ਦੇਣਾ।’

ਯਕੀਨਨ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।’ ਬੱਚਿਓ! ਜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਪਨਾ ਲਈਏ ਤਾਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਯਕੀਨਨ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇਗੀ, ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਏ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਚਲ ਕੇ ਹੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

● ਕੰਵਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਬਿੰਦ

ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਦੀ

94785-61356

ਇਕ ਵਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਗੈਲੂ ਅਤੇ ਮੋਲੂ ਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬਾਂਦਰ ਇਕ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਦਿਨ ਘੁੱਮਦੇ-ਘੁੱਮਦੇ ਉਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਸੋਹਣੇ ਅਤੇ ਮਿੱਠੇ ਦਿਖਣ ਵਾਲੇ ਫਲਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਹੋਏ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਇਸ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਦੇਖੇ। ਗੈਲੂ ਨੇ ਮੋਲੂ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ। ਇਹ ਫਲ ਕਿੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਬਹੁਤ ਮਿੱਠੇ ਹੋਣਗੇ? ਚਲੋ, ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਦਰਖ਼ਤ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਫਲ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਮੋਲੂ ਬਾਂਦਰ ਕਾਫ਼ੀ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ

ਬਾਲ-ਕਹਾਣੀ

ਗੈਲੂ-ਮੋਲੂ

ਕੁਝ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ, ਨਹੀਂ-ਨਹੀਂ, ਸੋਚੋ! ਇਹ ਰੁੱਖ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇੰਨੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਫਲ ਵੀ ਇੰਨੇ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਪੱਕੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਹਣੇ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਖਾਧਾ?

ਬੱਚਿਓ! ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ...

ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਖਾ ਲੈਣਾ ਸੀ? ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੀ ਨੇ ਹੱਥ ਤੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਖਾਧਾ? ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਇਹ ਫਲ ਖਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ

